

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר קצין בטחון עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של קצין בטחון. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא קצין בטחון?

עובד בכיר האחראי לביטחונם של אנשים ורכוש כנגד עברות רכוש, תקיפה וסיכונים אחרים, ולמטרות נוספות של אבטחת מידע מסווג.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- על קציני הבטיחות מוטלת אחריות כבדה ושעות עבודתם אינן סדירות - מה שעלול לגרום ללחצים פסיכולוגיים ולשחיקה
- הם נתונים לפגיעה פיזית פוטנציאלית חמורה, כתוצאה מתקיפה או פעילויות פשע, מתקריות הקשורות בכלי נשק חם, או מטיפול לא בטוח בכלבים
- סיורי בקורת בחוץ, בכל שעות היממה, עלולים לגרום לחשיפתם של קציני הבטיחות לפגעי מזג אוויר קשה או לקרינת שמש מופרזת
- קציני הבטיחות חשופים לכל סוגי הסיכונים האחרים המאפיינים את עבודתו של כל עובד משרד

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1

החלקות ונפילות על אדמה רטובה, במיוחד בשעות החשכה

2

נפילות מגובה תוך כדי ביצוע פעילויות הצלה או תרגילי שעת-חירום

3

מכות חשמל כתוצאה ממגע עם ציוד חשמלי פגום, כגון: מערכות אזעקה והתראה פגומות, ציוד משרדי, כבלי חשמל, וכו'

סכנות שרפה והתפוצצות של תערובות גז ואוויר בזמן ביצוע בדיקות לגילוי מקור הדליפה של הגז, במיוחד כאשר זה מתבצע במקום מוקף

4

תאונות ירי בזמן ניקוי אקדחים או אימוני ירי

5

נשיכות של כלבים כתוצאה מטיפול לקוי/לא יעיל בהם

6

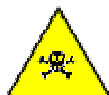
פציעות הנגרמות תוך כדי ניסיון להתגבר על פושעים או אנשים אלימים אחרים

תאונות דרכים, במיוחד בעת נהיגה ב רכב שטח בדרכים קשות.

סיכונים פיזיקליים

חשיפה לגורמים אקלימיים/סביבתיים בלתי נוחים(טמפרטורות גבוהות או נמוכות מדי, גשמים, שלג, רוחות חזקות,...) שכתוצאה מהם נגרמות מחלות אקוטיות (הצטננויות, מכות חום, וכו') או מחלות כרוניות (שגרן, לדוגמא, וכו"ב).

סיכונים כימיים

לא אותרו גורמי סיכון כימיים ייחודיים של קציני בטחון; ברם, הם חשופים לכל גורמי הסיכון הכימיים המאפיינים את מקום עבודתם, לדוגמא - במעבדות אוניברסיטאיות, בתעשיות כימיה ופרמצאוטיקה, וכו'.

סיכונים ביולוגיים

לא זוהו סיכונים ביולוגיים ספציפיים של קציני בטחון; ברם, הם חשופים לסיכונים הביולוגיים הקיימים במקום עבודתם הספציפי, כגון בית-חולים או מעבדת מחקר ביולוגי; או לסיכונים ביולוגיים הקשורים בגורמי-מחלה המועברים דרך דמים, וזאת בעת הטיפול בנפגעי תאונה או פשיעה.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

7

בעיות וסכסוכים הנובעים מחוסר שיתוף עם עמיתים לעבודה, ממריבות עקב בעיות של סמכות, וכו' מצב של עייפות קיצונית, העלול לגרום לאי ספיקת לב, במיוחד אצל קציני בטחון שיש להם בעיות לב, כתוצאה מפעילות פיזית נמרצת בזמן הטיפול בארועים קריטיים

8

מצוקה, יחסים משפחתיים מעורערים ושחיקה כתוצאה מהעבודה במשמרות, בלילה, בשעות נוספות, בקריאות פתע בשעות בלתי רגילות, ומתחושה של אחריות אישית כבדה
תסמונת הלחץ שלאחר-חבלה (PTSS=POST-TRAUMATIC STRESS SYNDROME) כתוצאה מארועים קריטיים או מצבי לחץ-יתר.

רשימת אמצעי המניעה

- 1 נעל נעליים או מגפיים עם סוליות בלתי-מחליקות, בזמן ביצוע סיורי הביקורת בחוץ, במיוחד במזג אוויר גשום או כשיורד שלג
- 2 בדוק את הסולמות לפני הטיפול. אל תטפס על סולם רעוע או ששלביו חלקלקים
- 3 בדוק את הציוד החשמלי באופן סדיר וגם לפני כל שימוש בו. הזמן טכנאי חשמל מוסמך לבדיקת ותיקון ציוד חשמלי פגום או חשוד
- 4 הקפד לשמור על כל הוראות הבטיחות המתייחסות לאחסון, קבלה, החזרה וטיפול של כלי נשק ותחמושת
- 5 השתמש בשרותיו של מאלף כלבים מומחה; וודא כי לכל הכלבים יש זמם (מחסום פה)
- 6 למד והתמחה בשיטות של טיפול בהתנהגות אלימה
- 7 התייעץ עם מומחה לניהול וליחסי-עבודה בנוגע לדרכים ולשיטות להקלת המתחים בעבודה
- 8 למד כיצד לטפל במצבי לחץ ובבעיות משפחתיות הנובעים כתוצאה מעבודה בשעות לא-סדירות ומקריאות פתע במצבי חירום; התייעץ עם פסיכולוג תעסוקתי.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

אחראי לשמירה; יועץ בטחון; מנהל מחלקת בטחון/אבטחה; מפקד משמר; קצין אבטחה.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מתכנן, מנהל ומפקח על ההקמה והפעילות של מערכות ביטחון מקיפות המיועדות להגנתם של אנשים אינדיבידואליים ושל בתים, עסקים וארגונים מסחריים ותעשייתיים, חוקר פשעים שונים המבוצעים כנגד הלקוחות: בודק את האתרים כדי לקבוע את דרישות הביטחון. לומד את התנאים הפיזיים, צופה בפעילויות, ומשוחח עם צוות עובדי הלקוח כדי לקבל מידע המתייחס לפעילויות הפנים-מפעלויות. מנתח את המידע המתקבל ומתכנן ומנהל את מערכות האבטחה האלקטרוניות, כגון מערכות אבטחה במעגל סגור, בקרת כניסות, אזהרה בפני פריצה, גלאי תנועה אולטרא סוניים, עיניים חשמליות, ואזהרות של המעגל החיצון ההיקפי ושל גלי מיקרו. מפקח על ההתקנה ובודק את הפעילות של ציוד האבטחה האלקטרוני. מתכנן ומנהל את מערך הביטחון והבטיחות האישית של אנשים אינדיבידואליים, משפחות, או קבוצות, בהקשר לפרקי הזמן של החוזים שנחתמו. מספק לימוזינות חסיונות-כדורים ושומרים אישיים על מנת לאבטח את הלקוח בזמן הימצאו בחוץ או בזמן נסיעה. מציע, בעת הצורך, ללבוש שכפ"ץ מתאים. מתכנן ובודק את תוכנית הנסיעות, ואת סידורי ההסעה והאכסון של הלקוח. נוסע ביחד עם הלקוח ומנהל את מערך האבטחה. חוקר את פעילויות הפשיעה שנוהלו כנגד הלקוח, כמו הונאה, שוד, הצתה, או פגיעה בזכויות הפטנטים שלו. בודק את הרשומות האישיות של עובדי הלקוח ומנהל חקירות רקע של חלק מהם כדי להשיג את קורות החיים שלהם, ומידע המתייחס לאופיים ולמצבם הכלכלי. מנהל ומפקח על המעקב אחר החשודים והבתים שלהם, כדי לתפוס את האשמים. מעדכן את הלקוח לגבי החולשות של מערך האבטחה, ומיישם נהלים לטיפול, אחסון, שמירה והשמדה של חומר מסווג. מדווח לרשויות החוק על המידע הפלילי שברשותו ומעיד בבית המשפט (לפי DOT).

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

איש ביטחון/אבטחה/בטיחות; טכנאי אבטחה/ביטחון/בטיחות; מנהל מחלקת אבטחה/ביטחון/בטיחות; מפקח אבטחה/ביטחון/בטיחות/שמירה; סוּר; פקיד אבטחה; קצין אכיפה; קצין/ממונה בטיחות; קצין משטרה; שוטר; שומר.

מטלות

אבטחה; אחסון (חומר מסווג, נשק...); איסוף (מידע); בדיקה; ביטחון; בקרה; גריסה (מסמכים); דיווח; דיון; הגנה; הכנה; הספקה (ציוד מגן); הפעלה; הצעה (תוכניות פעולה); הקמה; השמדה (חומר מסווג); התקשרות (בציוד אלחוטי, וכו'); חקירה; טיפול; ייעוץ; יישום (תוכניות); ליווי; לימוד; לכידה (חשודים); מעקב; מתן עדות (בבתי משפט); נהיגה; ניהול; ניתוח (מידע); נסיעה; עדכון; פיקוח; פיתוח (שיטות מעקב, וכו'); פרוש והערכה (ממצאים); צפייה; קביעה (נהלים, וכו'); שיחה; שמירה; תאום; תכנון; תפיסה.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

ארונות תיק וכספות; כלי רכב; מכשירי הקלטה; מערכות אזהרה; מצלמות וטלוויזיה במעגל-סגור; פנסים, רובים ותחמושת; ציוד משרדי (כולל מחשבים וחומרה רלוונטית, ציוד תקשורת (כולל תקשורת אלחוט); רכב-שטח (במקרה הצורך); וכו'.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

גופים גדולים, ממלכתיים, ציבוריים, ומסחריים, כגון: משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, מפעלים ציבוריים או ציבוריים, בתי ספר ואוניברסיטאות, מחנות, שדות תעופה, חברות תחבורה, שירותי מסירת חבילות, ו/או העברת כספים ורכוש יקר; וכו'.

מראי מקום

1. ILO Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th Ed., ILO, Geneva, 1998, Vol. 3, pp. 95.2, 95.9, 95.12.